

INGEZONDEN.

HOEVEEL JAREN ZULLEN VÓÓR HET HERSTEL DER INTERNATIONALE GENEESKUNDIGE CONGRESSEN VERLOOPEN?

In 1884, tijdens het achtste internationale congres te Kopenhagen, werd een officieele uitnoodiging der Berliner med. Gesellschaft, om het volgende congres te Berlijn te houden, door de Fransche leden geweigerd, met de openlijke verklaring, dat zij niet een land wenschten te betreden, waar zij gekrenkt zouden worden. Washington werd toen als plaats van bijeenkomst aangewezen. In de tusschenliggende jaren schenen de gemoederen voldoende gekalmeerd om het tiende congres in 1890 inderdaad te Berlijn te houden. In het *Arch. f. path. Anat.* Bd. 120, 1890, roept VIRCHOW zijn collega's welkom toe: „Medizin und Humanität das sollen die einzigen Zielpunkte sein . . . . Denn nicht wir Ärzte machen die Kriege, sondern wir haben in erstem Sinne die schöne Aufgabe, ihre Schrecken zu mildern und an der Stelle von Hass und Zwietracht Versöhnung und Einigung zu setzen”.

Dat echter na twintig jaren de tijd voor een verzoenende houding op een geneeskundig congres nog geenszins rijp was, blijkt uit een artikel in de *Revue générale de clinique et de thérapeutique* n°. 24 en 26, in welk artikel de Fransche artsen worden aangespoord, niet naar Berlijn te gaan, waar zij door mannen als VIRCHOW zouden worden ontvangen. Bij dit verzet wordt gebruik gemaakt van een publicatie van VIRCHOW tijdens den Fransch-Duitschen oorlog (VIRCHOW's *Archiv*, Bd. 53, 1871), waarin hij een werk van CARL STARK over de psychische degeneratie van het Fransche volk aanhaalt. Men vergete echter niet, dat in ditzelfde artikel VIRCHOW den staf breekt over Duitse collega's, die zich in chauvinistischen zin hebben uitgelaten, en hen ernstig vermaant te bedenken, dat de politiek de volkeren scheiden kan, doch de wetenschap hen verbindt. „Und wehe dener, welche diesen Bund zerschneiden!” Ook de kleingeestigheid van mannen als de scheikundige KOLBE te Leipzig, die de uitspraak van WÜRTZ in 1868: „la Chimie est une science française”, niet kan verdragen, wordt door VIRCHOW in ditzelfde stuk gehemeld. „Vergessen wir gerade in diesem Kriege nicht, dass wir mit demjenigen Volke kämpfen, welches nach dem unsrigen die grössten Opfer für die Befreiung der Menschheit gebracht und mit welchem in Frieden geeint, wir in der Lage wären das erhabenste Beispiel gegenseitigen Weltkampfes in wahrhaft menschlichen Werken zu liefern”.

Leest men de geschriften, welke op het bovenstaande betrekking hebben, dan treft ons in de verhouding der geleerden hetzelfde spel, dat heden wordt herhaald. In 1870 zendt PASTEUR zijn eerediploma naar Bonn terug, BÉHIER doet in de Académie de Médecine het voorstel, alle leden van den Noordduitschen Bond te schrappen; CHAUVIN opent te Lyon zijn college met een aanval op VIRCHOW, dien hij van gebrek aan oorspronkelijkheid en van plagiaat beschuldigt. De naam „Barbaren” is ook in de geneeskundige literatuur op aller lippen.

Zullen ook ditmaal meer dan twintig jaren moeten verloopen, eer een collegiale omgang tusschen geneeskundigen der strijdende volken mogelijk is? Men moge over de beteekenis van internationale bijeenkomsten van oordeel verschillen, ontkennen zal niemand, dat — afgezien van het nut der voordrachten en demonstraties — een persoonlijke internationale omgang ook voor de geneeskundige wetenschap vruchten afwerpt. „Het belangrijkste der congressen speelt zich in de couloirs af”, heeft mij indertijd een bekend Fransch geleerde gezegd; en inderdaad, wie eenmaal de levendige gedachtenwisseling buiten de congreszaal heeft bijgewoond, waar zeker de ijdelheid geen deel aan had, zal de overtuiging mede nemen, dat een kwart-eeuw sluiting van

wetenschappelijk internationaal verkeer de geneeskundige wetenschap slechts nadeel kan berokkenen.

Utrecht, Augustus 1915.

M. A. VAN HERWERDEN.

WALGELIJKE LECTUUR.

In mijn woonplaats, en zeker in wel meer plaatsen in ons land, werd deze week aan de deur afgegeven een proefnummer van 4 bladzijden van een roman, getiteld: „Louise, of zestien jaren in een krankzinnigengesticht”, schrijver ARMAND VALENTIN, uitgave van HEIERMAN en Co., hoofdkantoor Looiersgracht n°. 43 te Amsterdam.

In hoofdstuk I wordt een geschiedenis medegedeeld van een meisje, dat op verzoek van een barones moet verdwijnen en daarom in een krankzinnigengesticht wordt opgenomen. „Dokter, fluistert ARABELLA”, zoo staat er, „die meid moet verdwijnen! Nooit mag zij meer onder de menschen komen. De geneesheer-directeur antwoordde onverschillig: Hm, in mijn inrichting is zij voorgoed uit de maatschappij verbannen. Maar ik reken op uw erkentelijkheid, barones!

Gij kent mijn mildheid bij ervaring, dokter, fluisterde ARABELLA zacht. Heb ik u niet vorstelijk beloond, toen ik in dit huis heimelijk aan een kind het leven schonk?

Zoo is het, barones. Ook thans zult gij over mij tevreden zijn. Eer drie maanden zijn verstreken is deze vrouw nog slechts een schaduw, over een half jaar is zij doodelijk zwak en voor het jaar zijn kringloop volbracht heeft, zal zij — dat zweer ik, barones — het lot gedeeld hebben van al degenen, die aan mijn hoede zijn toevertrouwd. Zij zal dan werkelijk krankzinnig zijn: laat mij daar maar voor zorgen”.

Hoofdstuk II is getiteld: „De verborgenheden van het krankzinnigengesticht”. Het vertelt o.a. van kwalijk riekende zalen, in lompen gehulde patiënten en beschonken bewaaksters.

Deze roman zal wekelijks verschijnen, 16 groote bladzijden geïllustreerd en over 2 kolommen gedrukt, voor den prijs van 6 cent per nummer van 16 bladzijden, vrij aan huis bezorgd.

Zou het niet mogelijk zijn, dat de verdere uitgave hiervan verboden werd, opdat niet de meest verkeerde voorstellingen over krankzinnigengestichten gekweekt worden in het brein van het volk, dat dergelijke romannetjes zoo gretig verslindt?

Neede, 18 Augustus 1915.

Dr. A. TH. PLANTEN.

NEDERLANDSCHE GENEESHEEREN NAAR CANADA.

Een van mijn familieleden, die meermalen in Westelijk Canada vertoefde en daar uitgebreide relaties bezit, vestigde mijn aandacht er op, dat er daar een uitnemende gelegenheid is voor Nederlandsche dokters, om een uitstekende positie te verwerven, te meer, wijl er ook in de grootere plaatsen (van 10000 tot 100000 inwoners) beslist gebrek aan goede geneeskundige hulp is.

In het algemeen wordt de praktijk er uitgeoefend door buitenlandsche dokters, wier kunde dikwijls zeer veel te wenschen overlaat. Een Nederlandsche geneesheer, die zich daar zou vestigen, kan dadelijk op eenige praktijk rekenen, ook doordat in de groote plaatsen overal Nederlanders wonen. Hij moet genees-, heel- en verloskunde uitoefenen, de Engelsche taal machtig zijn en een Engelsch „license” bezitten, welke, zooals bekend is, nogal gemakkelijk kan worden verkregen. Daarenboven moet hij, behalve over de noodige instrumenten, over een kapitaal van 3000 tot 6000 dollar kunnen beschikken, teneinde verzekerd te zijn, den eersten tijd behoorlijk door te komen.

Hoewel ik wel weet, dat zeer vele collega's liever strijd voeren om hier als genees-